# Perustuslakivaliokunta

# Perjantai 22.2.2019 klo 13.33—16.45

**Läsnä**
puheenjohtaja Annika Lapintie vas
varapuheenjohtaja Tapani Tölli kesk (1, 2, 4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Maria Guzenina sd
jäsen Anna-Maja Henriksson r
jäsen Hannu Hoskonen kesk (1, 2, 4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Ilkka Kantola sd (1, 2) (3 osittain)
jäsen Antti Kurvinen kesk
jäsen Mia Laiho kok (1, 2, 4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Markus Lohi kesk (1, 2, 4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Leena Meri ps (1, 2, 3, 5, 6) (4 osittain)
jäsen Ville Niinistö vihr
jäsen Juha Rehula kesk (1, 2, 4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Wille Rydman kok
jäsen Ville Skinnari sd (1, 2) (3, 4 osittain)
jäsen Matti Torvinen sin
jäsen Kaj Turunen kok (1, 2, 4, 5, 6) (3 osittain)
varajäsen Timo V. Korhonen kesk (4, 5, 6) (3 osittain)
varajäsen Mats Löfström r (1, 2, 3) (4 osittain)
varajäsen Sirpa Paatero sd (1, 2) (3, 4 osittain)
varajäsen Ben Zyskowicz kok (1, 2) (3, 4 osittain)

**Sihteerit**
valiokuntaneuvos Matti Marttunen
valiokuntaneuvos Mikael Koillinen
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

**1. Nimenhuuto**

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 19 jäsentä.

**2. Päätösvaltaisuus**

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

**3. Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi**
**Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi annetun hallituksen esityksen (HE 15/2017 vp) täydentämiseksi maakuntien rahoitusta koskevien ja eräiden muiden säännösten osalta**
**Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi annetun lain hallituksen esityksen (HE 15/2017 vp) täydentämisestä Ahvenanmaan rahoitusasemaa koskevien säännösten osalta**
**Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi annetun hallituksen esityksen (HE 15/2017 vp) täydentämiseksi maakuntien arvonlisäverokustannusten korvaamista sekä eräitä rahoitusratkaisuja koskien**
**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi**
**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta**

Hallituksen esitys HE 15/2017 vp
Hallituksen esitys HE 57/2017 vp
Hallituksen esitys HE 71/2017 vp
Hallituksen esitys HE 15/2018 vp
Hallituksen esitys HE 16/2018 vp
Hallituksen esitys HE 52/2017 vp
Lakialoite LA 6, 36/2017 vp
Toimenpidealoite TPA 17/2015 vp
Kansalaisaloite KAA 3/2017 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 26/2017 vp

Valiokunta hyväksyi käsittelyn pohjaksi 11.2.2019 jaetun lausuntoluonnoksen.

Valiokunta jatkoi asian yksityiskohtaista käsittelyä.

Käsiteltiin kappaleet 122—124 ja 305 ja valiokunnan päätösesitys.

Muutettiin kappale 122 kuulumaan sihteerin laatiman muistion mukaisesti seuraavasti: "Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan PeVL 15/2018 vp säätämisjärjestyskannanottona, että sosiaali- ja terveysvaliokunnan on muutettava rahoituslain sääntelyä siten, että se turvaa asianmukaisesti ja täsmällisin säännöksin riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen rahoituksen ja poikkeustilanteissa maakunnan edellytykset perus- ja ihmisoikeuksien toteuttamiseen (s. 25). Valiokunnan kannanotto koski sekä rahoituksen riittävyyttä että yksittäisiin tai kaikkiin maakuntiin kohdistuvia poikkeustilanteita."

Muutettiin kappale 123 sihteerin laatiman muistion mukaisesti ja muuttaen viimeisessä virkkeessä sanan "jonkun" sanaksi "tietyn" seuraavasti: "Muutetun 6 §:n 3 momentin mukaan rahoituksen tasoa nostetaan vain, jos rahoituksen taso vaarantaisi riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamisen useammassa kuin seitsemässä maakunnassa taikka maakunnissa, joiden asukasmäärä yhteensä on enemmän kuin 40 % koko maan asukasmäärästä. Rahoituslain 6 §:n 3 momentti on kustannusten hillinnän rajoittimesta poikkeava rahoitussäännös. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöluonnoksessa ei esitetä sellaisia perusteluja, joiden perusteella on mahdollista arvioida säännösehdotuksen soveltamisen edellytysten hyväksyttävyyttä. Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että perusoikeuksissa on kyse jokaisen oikeuksista. Perustuslakivaliokunnan saaman selvityksen mukaan rahoitusongelmat sosiaali- ja terveydenhuollossa liittyvät tyypillisesti kalliisiin hoitoihin, kalliisiin investointeihin taikka tietyn paljon palveluja vaativan erityisryhmän palvelujen toteuttamiseen."

Päätettiin muuttaa kappale 124 kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan muutetun 6 §:n 3 momentin määrälliset edellytykset lisärahoitukselle ovat kiristyksiä suhteessa siihen säännökseen, jota valiokunta arvioi edellisessä lausunnossaan (PeVL 15/2018 vp, s. 19—25). Valiokunta toteaa siten pitävänsä sosiaali- ja terveyspalveluja koskevaa maakuntien rahoituksen korottamista koskevaa erityissääntelyä yhä perustuslain kannalta ongelmallisena. Rahoituslakiehdotuksen 6 §:n 3 momentti ei ole perusoikeuksien turvaamiseksi aivan riittävä. Rahoituksen korottamista koskevan sääntelyn tulee turvata riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen rahoitus perus- ja ihmisoikeuksien toteuttamiseen. Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan sääntelyn ongelmallisuus voidaan korjata esimerkiksi poistamalla 6 §:n 3 momentissa mainitut raja-arvot ("40 % koko maan asukasmäärästä" ja "useammassa kuin seitsemässä maakunnassa") tai väljentämällä niitä. Tällainen muutos on edellytyksenä sille, että laki maakuntien rahoituksesta voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä."

Päätettiin muuttaa kappale 305 kuulumaan seuraavasti: "Päätöksessä notifioida on sinänsä kyse perustuslain 3 §:n 2 momentissa ja 65 §:ssä tarkoitetun hallitusvallan alaan kuuluvasta asiasta (ks. myös PeVL 15/2018 vp, s. 51). Perustuslakivaliokunnan mielestä käsillä olevassa poikkeuksellisessa arviointitilanteessa puute sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöluonnoksessa on korjattavissa ilman mietintöluonnoksen saattamista tältä osin vielä kertaalleen perustuslakivaliokunnan käsiteltäväksi, mikäli oikeudellista epävarmuutta vähennetään ilmoittamalla komissiolle ehdotetusta valinnanvapausjärjestelmästä ja sen sisällöstä SEUT 108(3) artiklan mukaisessa menettelyssä. Vaihtoehtoisesti valinnanvapauslakiehdotuksen sääntelyä voimaantulosta on muutettava esimerkiksi lausunnossa PeVL 15/2018 vp edellytetyllä tavalla siten, että valinnanvapauslakia voidaan EU:n valtiontukisääntöjen kannalta merkitykselliseksi määriteltävin osin soveltaa vasta komission hyväksyttyä sille asianmukaisesti notifioidun sääntelyn Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan tarkoittamalla tavalla."

Poistettiin valiokunnan valinnanvapauslakia koskevasta päätösesityksestä sana "sisällöstä" ja sanat "[samoin kuin notifioinnista]".

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

**4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi reservipoliisista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi**

Hallituksen esitys HE 137/2018 vp
Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi reservipoliisista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi A 4

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

**5. Muut asiat**

Todettiin viikkosuunnitelma.

**6. Seuraava kokous**

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 26.2.2019 kello 10.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Matti Marttunen